

STAAT VAN STROOMM 2017

Stroomm

“Meer vertrouwen in het basisonderwijs”

“Stroomm maakt onderwijs waarbij kinderen hun talenten ontdekken én vaardigheden ontwikkelen die hen in de toekomst gaan helpen. Natuurlijk naast de vaardigheden die voor iedereen van belang zijn. Dat is onze opdracht, die we in het stormachtige 2017 niet wilden laten ondersneeuwen. Daarom staan wij volledig achter de acties in het primair onderwijs en delen we de zorgen over werkdruk en aantrekkelijkheid van het lerarenvak. Het is een mooi vak, met veel uitdagingen. Daar hebben we aandacht voor, omdat we voorrang willen geven aan sterke, gelukkige leerkrachten. Als zij goed in hun vel zitten, komt dat ook de kinderen ten goede. In verzuimcijfers is het nog niet te zien, maar we geloven erin en zijn hier hard mee bezig. We kijken vooral naar wat medewerkers nodig hebben om hun werk goed te doen en zich daarin gelukkig te voelen.”

“In het afgelopen jaar was een golf van vernieuwing zichtbaar bij Stroomm. Op allerlei fronten werkten we aan verbetering en vernieuwing van ons onderwijs. Zo stonden de 21e eeuw vaardigheden centraal tijdens onze studiedag, waarop we ook het tienjarig bestaan van Stroomm vierden.”

“Uit het laatste tevredenheidsonderzoek blijkt dat ouders zeer tevreden zijn. Ook komt naar voren dat medewerkers van Stroomm een grote werkdruk ervaren. De huidige samenleving stelt hoge eisen aan school en leerkrachten; soms zijn deze verwachtingen irrealistisch. Het onderwijs zou gebaat zijn bij meer vertrouwen van de maatschappij. Zodat we de ruimte krijgen om binnen de mogelijkheden problemen op te lossen.”

Esmée Smit, bestuurder

LEERLINGEN

Toekomstgericht onderwijs

Hoe kunnen wij vernieuwend, toekomstgericht onderwijs maken? Dit heeft in 2017 centraal gestaan. Bijvoorbeeld op de jaarlijkse studiedag, waar medewerkers op een markt kennis konden maken met allerlei vernieuwingen op het gebied van onder andere technologie, creatief denken en ICT-vaardigheden. De meeste belangstelling heeft *computational thinking*: welke vaardigheden zijn nodig om problemen op te lossen? En ook het breinleren, wat inhoudt dat we proberen het onderwijs zó vorm te geven dat het past bij de principes van hersenontwikkeling.

We zijn erg bezig met deze manieren van werken aan onderwijsinhoud. Zodat de kinderen van nu – naast basisvaardigheden als taal, rekenen en lezen – ook over vaardigheden beschikken om later succesvol te kunnen zijn.

Geïntegreerd onderwijsaanbod

De Koningslinde is begonnen met een designweek, waarin we op een heel andere, meer thematische manier aan kennis en vaardigheden van leerlingen werken. De Spelelier volgde en ook andere scholen zijn daardoor geïnspireerd. Alle Stroomm-scholen hebben nu een geïntegreerd aanbod van wereldoriëntatie vakken. Dit wordt overal vorm gegeven op leerpleinen of in ateliers – veelal groepsdoorbrekend, dus dat kinderen uit verschillende leerjaren met elkaar werken.

Eindopbrengsten

Onze ambitie om met de eindopbrengsten van de scholen minstens op het landelijk gemiddelde te komen, hebben we in 2017 helaas niet gehaald. Uit een analyse hiervan blijkt dat sommige scholen stabiel dit resultaat wel halen, maar andere een wisselend beeld laten zien. Ook lijken de rekenen-wiskunde resultaten enigszins te dalen: dit krijgt in 2018 nadrukkelijk de aandacht. Door elk jaar een dergelijke kwaliteitsmeting te doen, lukt het om de focus scherp te houden en mogelijke problemen vóór te zijn.

In de afgelopen jaren is gebleken dat de aandacht van Stroomm-scholen voor talentontwikkeling niet ten koste gaat van basisvaardigheden als taal en rekenen. Dit houden we nauwkeurig in de gaten, zodat sprake blijft van een goede balans.

Eindopbrengsten

Brein is associatiemachine

Als je bij het leren meerdere zintuigen tegelijk aanspreekt, blijft het beter hangen. Bijvoorbeeld letters niet alleen leren schrijven, maar ook kleien en met Lego nabouwen. Dat is één van de zes breinprincipes die basisschool De Koningslinde in Vught overal toepast in haar onderwijs. Volgens directeur Miron Hageman loopt De Koningslinde hierin wat voorop: "Als scholen zich meer zouden verdiepen in hoe kinderen leren, zouden zij ook op het breinleren uitkomen. Je ziet steeds vaker dat aardrijkskunde, geschiedenis, natuurkunde en biologie niet meer los worden aangeboden, maar veel meer in thema's. Dat sluit bijvoorbeeld heel mooi aan op het breinprincipe 'voortbouwen': het brein is een associatiemachine."

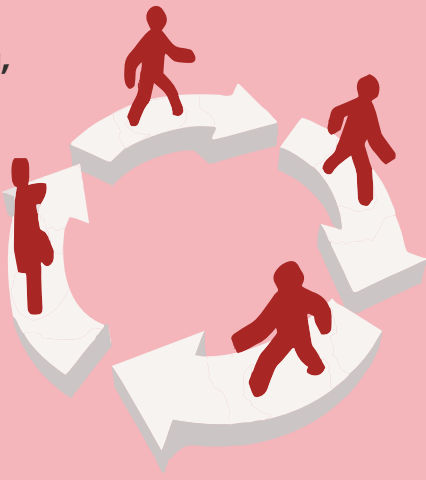
"Een ander belangrijk breinprincipe is emotie. Kinderen moeten zich in de eerste plaats veilig voelen, maar daarnaast enthousiast zijn om te leren. Als iets spannend, uitdagend of leuk is, komt er dopamine vrij. Daardoor kan snel veel informatie in het brein worden doorgegeven. Dat vergemakkelijkt dus het leren."

"We zijn een nieuwe school en hoefden het onderwijs niet om te vormen. We konden het breinleren vanaf het begin in 2014 zo opbouwen. Wel moesten de leerkrachten

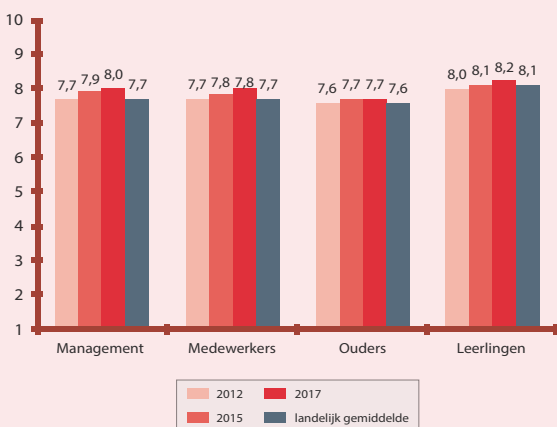
eraan wennen; door veel te oefenen en uit te wisselen, is het nu vanzelfsprekend geworden. Ouders zien veel dynamiek en betrokkenheid van kinderen bij wat ze aan het leren zijn. Alle kinderen zijn gericht op hun leerdoelen en voelen zich heel verantwoordelijk. Daardoor hoef je niet steeds te trekken en te duwen. Dat maakt het onderwijs voor ons ook heel leuk!"

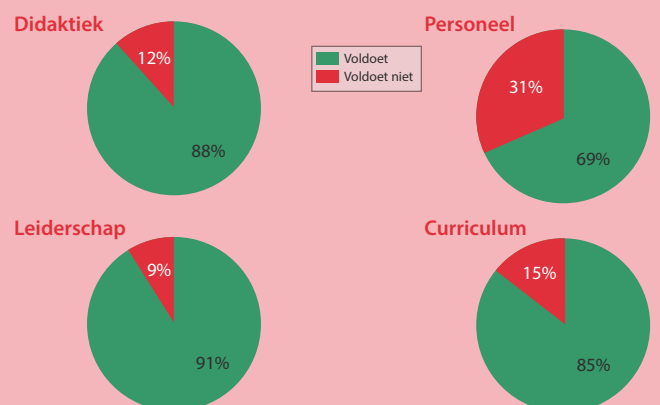
Kwaliteitszorg, een cyclisch proces

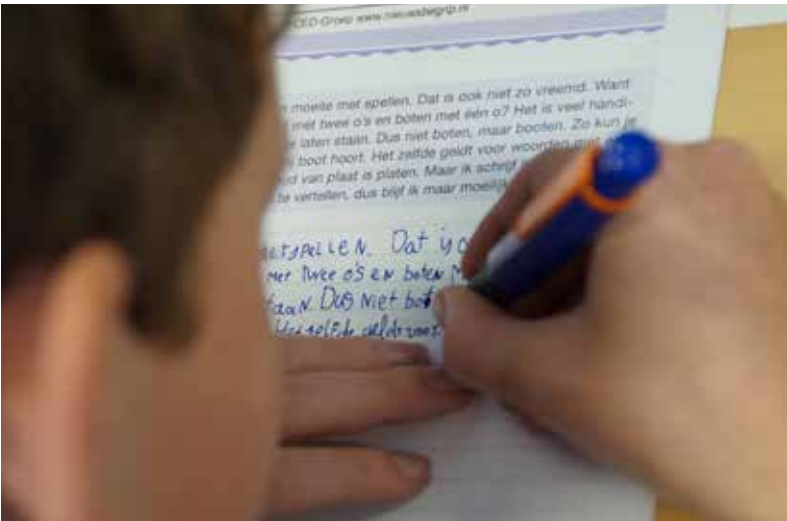
Tevredenheid, in rapportcijfers

Dashboard, bewaking van primair proces

LEERKRACHTEN

Sterke leerkracht

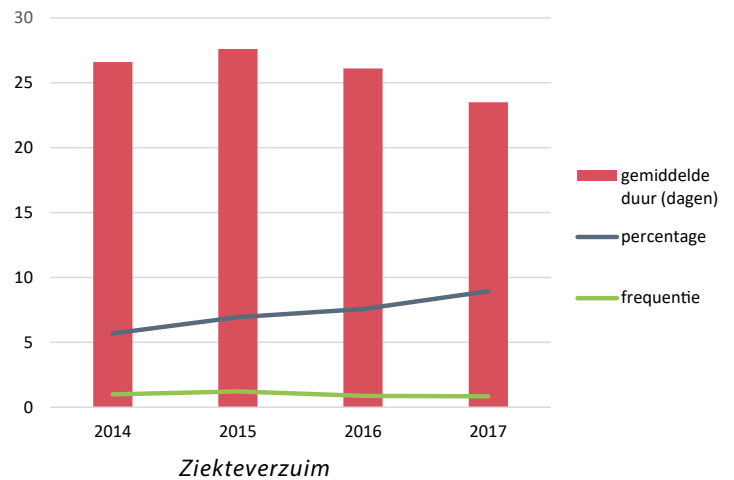
In de nabije toekomst is schaarste op de arbeidsmarkt te verwachten. Er is dus alle reden om het vak van leerkracht aantrekkelijk te houden en te richten op verlaging van werkdruk en ziekteverzuim. Daarvoor is natuurlijk actie vanuit de overheid nodig; binnen Stroomm werken we al een tijd met de vijf gelukspijlers die samen het woord STERK vormen: samenwerken, talentontwikkeling, evenwicht, regie en kind. Deze hebben we vertaald naar nieuw instrumentarium. Zo hebben we de enigszins traditionele gesprekkencyclus vernieuwd. Het moet weer over onderwijs gaan. Hierbij is het 'sterk' van de pijlers meestal de leidraad.

Nieuw zijn ook de expertisedagen, waarop collega's hun talenten kunnen ontwikkelen en delen. Bijvoorbeeld op het gebied van kleuteronderwijs, digitaal lesmateriaal of gesprekstechnieken. Talenten delen en samenwerken dragen naar ons idee ook bij aan werkgeluk.

Ziekteverzuim hoger

Helaas is in 2017 het ziekteverzuim toegenomen, mede door griepgolven. Dit is moeilijk terug te dringen, ook vanwege het sneeuwbaaleffect. Het wordt namelijk steeds lastiger om vervanging te vinden voor zieke leerkrachten, waardoor collega's dit moeten opvangen en de werkdruk verder toeneemt.

Ziekteverzuim is een serieus probleem dat we stevig aanpakken. Zo behandelen we de langdurige verzuimdossiers actief. De afspraken met de arbodienst hebben we onder de loep genomen. Verder organiseren we trainingen die schooldirecteuren toerusten om goede gesprekken te voeren over duurzame inzetbaarheid. Daarmee richten we ons ook op preventie: ziekteverzuim wordt snel gemedicaliseerd, terwijl werkgeluk vaak een onderliggend thema is. Door dit bespreekbaar te maken, is gerichte actie op het voorkomen van ziekte mogelijk. Tijdens de stakingsdagen hebben verschillende teams werkdruk en werkgeluk besproken.

Rendement voor de kinderen

Joep de Boer is al ruim 35 jaar basisschooldirecteur, waarvan de laatste drie jaar bij De Walsprong in Zaltbommel. Leeftijdsbewust leidinggeven is voor hem een soort tweede natuur geworden. "Elke leeftijdsgroep neemt bepaalde zaken mee in het leven. Of het nu jonge honden zijn, bezig met huisje-boompje-beestje of mantelzorgen:

als leidinggevende moet je daarop anticiperen. Soms moet je een collega in een schooljaar een beetje in de luwte zetten en zo de kans geven zaken op te pakken. Als ik mijn druk blijf opvoeren, dan haakt-ie af. Het is eigenlijk een beetje meebewegen met de dingen die gebeuren. Dan houd je collega's duurzaam inzetbaar. Dat begint niet bij vijftig plus, maar geldt voor elke leeftijdsgroep. Wat nu duurzame inzetbaarheid wordt genoemd, betekent niets anders dan goed voor je personeel zorgen. Als je dat doet, zorgt het personeel ook goed voor jou. Dat levert voor mij dus rendement op, en uiteindelijk ook voor de kinderen."

De gelukspijlers met 'sterk' vindt Joep een mooi verhaal. "Het is een succesverhaal van het personeelsbeleid van onze organisatie. Niet elke collega is daar even enthousiast over, dat hoeft ook niet. Maar het gespreksmodel met de pijlers werkt prima en geeft voldoende ruimte. Als je je gelukkig voelt in je werk, ben je ook duurzaam inzetbaar. Daar ben ik van overtuigd. Zelf ben ik ook duurzaam inzetbaar. En daar geniet ik van: andere directeuren vervangen bij ziekte of meewerken aan de opbouw van een andere school. Heerlijk, dat meekijken in de keuken van een ander!"

ORGANISATIE

Eigen regie

In de bedrijfsvoering hebben we gekozen voor een model van eigen regie. In het verleden verzorgde een administratiekantoor onze financiën en salarisadministratie. In 2017 hebben we dit helemaal in eigen hand genomen binnen ons stafbureau. Ook hebben we nu passende software om goed te kunnen begroten en te monitoren.

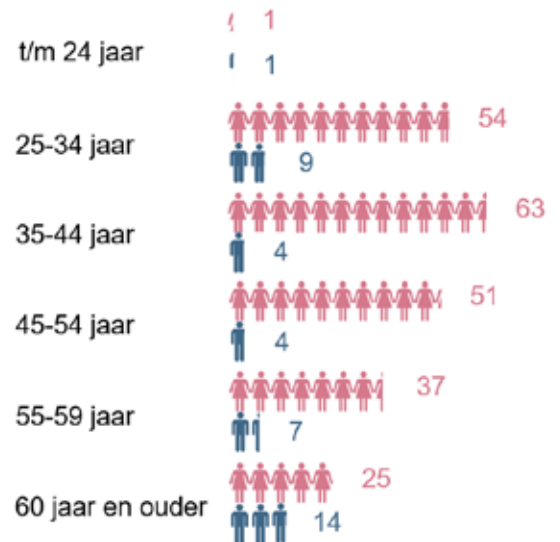
Passend onderwijs

Alle kinderen passend onderwijs geven: dat is de ambitie die we in ons regionaal samenwerkingsverband hebben geformuleerd. De Stroom-scholen geloven hierin en doen daar meer dan gemiddeld hun best voor. Zo gaat in Vught De Lichtstraat de paar overgebleven kinderen uit een bijna lege SBO-school overnemen en zogeheten structuurgroepen ontwikkelen. De succesvolle Twin-school in Sint-Michielsgestel is een ander voorbeeld. En voor vluchtelingenkinderen organiseren

we veel taalklassen, zodat deze kinderen in een versneld taalbad worden ondergedompeld. Ook al zijn we regionaal een relatief kleine speler, we pakken wel ons deel en voelen ons verantwoordelijk voor de ontwikkeling van alle leerlingen.

Leerlingending

Als het gaat over krimpgebieden door leerlingending, is samenwerking met partners een oplossingsrichting. Daar is nu concreet resultaat van te zien. In Heerewaarden is een multifunctioneel centrum opgeleverd: een combinatie van de Tweestromenschool met sportverenigingen en een dorpsfunctie. Ook op andere plaatsen in ons werkgebied zijn min of meer concrete voorbereidingen voor dergelijke accommodaties gestart. Onze ambitie is 10-14 jaar onderwijs, een samenvoeging van de laatste groepen van het basisonderwijs met de eerste klassen van het voortgezet onderwijs. De meerwaarde daarvan zien we in een verlengde, brede ontwikkeling van kinderen. Een eerste verkenning met het voortgezet onderwijs op dit gebied was de designweek van De Speleliër. In een aantal projectweken werkten we samen met onderbouwleerlingen van het Boxtelse Jacob-Roelandslyceum.

Opbouw personeel

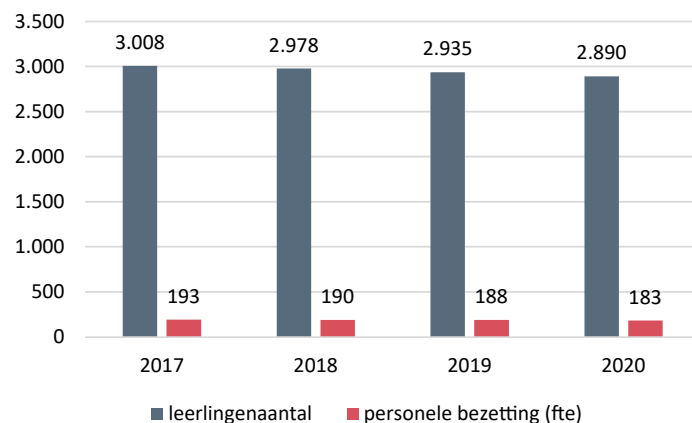
“De deuren lijken wel kasteeldeuren!”

Met die uitspraak vergaapten kinderen zich kortgeleden aan hun gloednieuwe Tweestromenschool. Directeur Deborah Snoeren is met haar school één van de trotse bewoners van multifunctioneel centrum De Steen in Heerewaarden. Hier huizen school, dorps huis, voetbal- en tennisvereniging onder één dak; ook allerlei andere verenigingen uit het dorp maken er gebruik van. “Een multifunctioneel centrum was al lang een ambitie in Heerewaarden. Toch duurde het best wel even voordat dit realiteit kon worden. Samen met elkaar de broek kunnen ophouden, dat gaf uiteindelijk de doorslag. Bovendien stonden voor onze school grote onderhoudsuitgaven op de planning, dus kwam nieuwbouw goed uit. In 2014 kregen we groen licht en zijn we aan de slag gegaan. Het is een proces van zowat het hele dorp geworden. Bij het ontwerp hebben we allerlei verenigingen en lokale partijen betrokken. De architect is een van de ouders op onze school en kent het dorp goed. Bij de eerstesteenlegging konden allerlei betrokkenen iets in een ‘eerstesteenmachine’ stoppen waar dan de eerste steen uitgerold kwam. Voor de kinderen werd de nieuwe school zo ook wat meer tastbaar. En op het openingsfeest hadden we maar liefst zeshonderd gasten.”

“We hebben een centrum gemaakt dat van en voor ons samen is. Je komt nu sneller bij elkaar binnen, je ziet elkaar meer en kunt meer regelen. Er gebeurt veel in het gebouw, waardoor ook meer ideeën ontstaan. En de kinderen kunnen na school meteen gaan sporten, bijvoorbeeld bij voetbal of tennis. Dat vind ik allemaal grote winst, naast natuurlijk het financiële voordeel van gedeelde huisvestingskosten.”

FINANCIËN

Prognose situatie na 2017

Gezonde situatie

In 2017 moesten we een voorziening treffen voor langdurig verzuim; hierdoor is het exploitatieresultaat negatief. Zonder deze voorziening was het resultaat positief geweest. We begroten in principe behoudend, om eventuele tegenvallers te kunnen opvangen. Continuïteit van kwalitatief goed onderwijs is immers ons streven. Door onze voorzichtige manier van begroten en onverwachte extra's vanuit de overheid blijken we aan het eind van het jaar vaak geld over te houden. Dat hadden we eigenlijk liever gedurende het jaar ingezet voor de kwaliteit van ons onderwijs.

Toch is de financiële situatie van Stroomm zeker gezond te noemen. Dit blijkt ook uit kengetallen als liquiditeit (kan organisatie aan korte termijn verplichtingen voldoen; norm 1,5 – 2) en solvabiliteit (kan organisatie aan lange termijn verplichtingen voldoen; norm > 0,25).

x € 1.000	2017	2016
Rijksbijdragen	16.246	15.716
Overige overheidsbijdragen en subsidies	118	133
Overige baten	355	261
Totaal baten	16.718	16.110
Personeelskosten	14.023	13.093
Afschrijvingen	453	426
Huisvestingskosten	1.172	1.197
Overige kosten	1.103	1.256
Totaal lasten	16.752	15.972
Saldo baten en lasten	-33	138
Financiële baten en lasten	11	25
Netto resultaat	-22	163

	2017	2016
Liquiditeit	3,35	3,61
Solvabiliteit	0,48	0,51

COLOFON

Uitgave van: Stroomm
Postbus 152
5330 AD Kerkdriel
T (0418) 663 024
E info@stroomm.nl

Tekst en productie: Baars Communicatie
Design: Jeroen Disveld
Foto's: Wieneke Hofland en Valerie van Oord